

KUNSTENAAR TUSSEN DE WETENSCHAPPERS

Verlangen naar krimp

Kunstenaar Arne Hendriks begeeft zich voor anderhalf jaar tussen de onderzoekers op de Wageningse campus. Als *artist in residence* wil hij wetenschappers helpen door een andere bril naar de eiwittransitie te kijken.

TEKST ANJA JANSSEN FOTO PETER LIPTON

Arne Hendriks houdt zich graag bezig met grote uitdagingen. Zoals de transformatie die de mens als soort moet doormaken om weer in balans te komen met de planeet. ‘Hoe we ons voedsel gaan produceren, is misschien wel het dikste hoofdstuk van het boek over die transformatie. En daarbinnen is het belang van de transitie naar andere eiwitbronnen weer heel groot’, zegt Hendriks.

In Wageningen valt de kunstenaar met de neus in de boter. ‘Hier wordt één groot narratief geschreven: alle mensen die hier werken, hebben zich op de een of andere manier verbonden aan verhalen over ons als soort, en over hoe wij ons verhouden tot voedsel. Dagelijks schrijven duizenden, echt gepassioneerde mensen aan die verhalen. Dat is voor mij heel inspirerend. En het zou voor iederéén heel inspirerend kunnen zijn: eigenlijk gun je iedereen een residence bij WUR.’

Sinds september 2019 is Hendriks twee dagen per week te vinden op de campus om wetenschappers te helpen door een andere

bril te kijken naar de overgang naar een meer plantaardig dieet. Op verzoek van Hendriks ontmoeten we elkaar in een binnentuin op de campus. ‘De omgeving doet iets met hoe je je voelt, hoe je praat en hoe je denkt’, zegt hij. Daarom denk hij over het laten maken van een Diego Rivera-achtige muurschildering ergens op de campus, om het heden, het verleden en de toekomst van de eiwittransitie in beeld te brengen.

‘Muurschilderingen zijn veel meer dan een plaatje. Ze vertegenwoordigen een denkruimte die nog lange tijd kan inspireren.’ Maar zijn kunstenaarschap uit zich op de

campus vooral in verhalen, ideeën, presentaties, gesprekken, ontmoetingen en hopelijk inspiratie. ‘Soms creëer ik alleen maar ruimte voor andere mensen om te shinen of om elkaar te ontmoeten.’

Hendriks is gefascineerd door het menselijk verlangen naar overvloed. Ter illustratie haalt hij een stapel ansichtkaarten tevoorschijn. Het zijn *exaggeration cards*: kaarten met reusachtige trossen druiven of een gigantische appel, meloen of vis. ‘Ik kan hier uren naar kijken. Ik vind deze kaarten een mooie visualisering van ons diepgewortelde verlangen naar overvloed en de belofte dat het goedkomt. In Wageningen is die belofte van overvloed heel erg levend. Maar we zijn wel tot het inzicht aan het komen dat die belofte niet oneindig is. Ik vind het interessant om te zien hoe we aan de ene kant ontsporen als soort – door dat verlangen – en hoe we aan de andere kant het vermogen hebben om nieuwe inzichten te krijgen en daar dan ook weer naar te handelen.’

Als tegenhanger van het verlangen naar groei onderzoekt Hendriks het kleine en het

‘Ik schep ruimte om te onderzoeken’

The Shrinking Man is een spel in het werk van Arne Hendriks.

ARTIST IN RESIDENCE

Arne Hendriks (1971) is anderhalf jaar lang artist in residence bij Wageningen University & Research, voor twee dagen per week. WUR heeft voor dit project een financiële bijdrage ontvangen van Stichting DOEN, het fonds van de Goede Doelen Loterijen. Het Universiteitsfonds Wageningen bemiddelde bij de totstandkoming van die bijdrage. Het fonds vindt het project belangrijk omdat Hendriks wetenschappers kan helpen het thema eiwittransitie op een heel andere manier te benaderen, aldus relatiemanager Fusien Verloop. 'Ook kan hij op een speelse manier partijen bij elkaar brengen.'

verlangen naar krimp. Tien jaar geleden riep hij daarvoor het project The Incredible Shrinking Man in het leven. 'Dit is een soort spel in mijn werk. De Shrinking Man vertrekt vanuit het naïeve idee dat wij als mens kleiner zouden moeten worden, omdat we dan minder nodig hebben en beter in staat zijn om in balans met de planeet te leven. We kunnen die zo vurig gewenste overvloed tegemoet krimpen.'

De Shrinking Man nam hij ook mee naar Wageningen. 'Het is de lens waarmee ik zoek naar het kleine, naar minder, naar krimp. Dat kan heel praktisch gaan over kleine koeien in plaats van grote koeien of over algen in plaats van sla, maar ook over onze obsessie met groei en hoe we naar minder kunnen verlangen.'

CHICKETARIAN

Hendriks introduceerde ook acht karakters waarmee hij de verhalen van de eiwittransitie wil verzamelen en onderzoeken. Het gaat om figuren die een visie hebben op onze koers als mens. De 'oceanic farmer' bijvoorbeeld boert op het water en kweekt algen en zeewier, terwijl de 'chicketarian' gelooft dat een bezoek aan Kentucky Fried Chicken de wereld kan redden.

Hij loopt al een tijdje met de afbeeldingen van deze karakters rond op de campus en vraagt mensen om hun reactie op hen. Een sollicitatieprocedure, noemt hij het, om te kijken of de karakters wel in staat zijn hun taak uit te voeren. 'Het lijkt me stimulerend om dit soort speculatieve figuren uit te nodigen binnen een onderzoekscontext.' In zijn eerste halfjaar vol gesprekken en ontmoetingen met wetenschappers voelt Hendriks zich 'ontzettend welkom'. 'Als je wetenschappelijk onderzoek doet in deze tijd, is er vrij weinig ruimte om van je eigen rechte lijn af te stappen, terwijl wetenschappers over het algemeen zeer creatieve mensen zijn. Ik probeer een creatieve ruimte te scheppen waar ze in kunnen stappen en waarin we kunnen samenwerken. Het primaire doel is natuurlijk de transformatie. Maar een transformatie begint bij het hebben van ruimte om stappen te zetten.' ■